

APEL PUBLIC
privind transparența activității Comisiei naționale pentru constituirea
circumscripțiilor uninominale permanente

4 octombrie 2017

Organizațiile societății civile din țară și de peste hotare își exprimă îngrijorarea privind lipsa de transparență a activității Comisiei naționale pentru constituirea circumscripțiilor uninominale permanente. În condițiile în care asupra acestei Comisii planează suspiciuni de ingerință politică, activitatea acesteia urmează a fi cât mai transparentă, astfel încât să asigure accesul permanent la informația despre deciziile luate și consultarea publică deschisă și imparțială a proiectului de hotărâre privind constituirea circumscripțiilor uninominale.

La 20 iulie 2017, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Legea nr. 154 prin care a modificat sistemul electoral proporțional într-un sistem mixt, în pofida lipsei unui consens social și politic și contrar recomandărilor Comisiei de la Veneția.¹ Legea prevedea, printre altele, crearea unei Comisii independente pentru constituirea circumscripțiilor uninominale permanente (în continuare „Comisia”) în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a legii. La 6 septembrie 2017, cu o întârziere de mai mult de două săptămâni, Guvernul a creat Comisia.

Anterior, la 23 august 2017, Guvernul a aprobat Regulamentul de activitate al Comisiei, deși Codul Electoral prevedea că această Comisie va activa în baza propriului regulament aprobat de Guvern. Acest lucru a fost criticat de către unele organizații ale societății civile din Moldova deoarece constituie o ingerință directă în activitatea Comisiei și încalcă independența acesteia.² Riscul de influență politică în procesul de creare a circumscripțiilor uninominale a fost subliniat și de Comisia de la Veneția în opinia sa din iunie 2017 privind schimbarea sistemului electoral în Republica Moldova.³

Potrivit Planului de Acțiuni al Comisiei,⁴ aceasta va avea 6 ședințe și, la 24 octombrie 2017, va aproba hotărârea privind constituirea circumscripțiilor uninominale pe care o va prezenta Guvernului. Dintre cele 6 ședințe preconizate, au avut loc deja 3 ședințe. Până la acest moment, pe pagina web a Cancelariei de Stat, instituție care, potrivit pct. 14 din Regulamentul Comisiei, asigură secretariatul Comisiei, nu a fost publicat vreun proces-verbal al Comisiei. Mai mult, informația despre discuțiile privind ședințele și deciziile adoptate de către Comisie nu este accesibilă pentru publicul interesat.

¹ Comisia de la Veneția, Opinia privind sistemul electoral pentru alegerile parlamentare, CDL-AD(2017)012, 19 iunie 2017, [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2017\)012-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2017)012-e).

² Promo-LEX, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, Declarație: Implementarea sistemului electoral mixt începe tardiv, cu încălcarea legii și subminarea independenței Comisiei pentru constituirea circumscripțiilor uninominale, 21 august 2017, <https://promolex.md/10189-opinia-asociatiei-promo-lex-cu-referire-la-proiectul-regulamentului-initiat-de-ministerul-justitiei-privind-activitatea-comisiei-de-delimitare-a-circumscripțiilor-uninominale/>.

³ Comisia de la Veneția, Opinia privind sistemul electoral pentru alegerile parlamentare, CDL-AD(2017)012, 19 iunie 2017, pag. 5, pct. 14.

⁴ http://brd.gov.md/sites/default/files/planul_de_actiuni_calendaristic.pdf.

Potrivit Legii nr. 239 privind transparența în procesul decizional din 13 noiembrie 2008 și Hotărârii de Guvern nr. 967 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional din 9 august 2016, autoritățile publice sunt obligate să asigure transparența procesului decizional la fiecare etapă a elaborării unei decizii, să asigure accesibilitatea informației și să asigure consultarea publică a proiectelor de hotărâri.

Având în vedere cele menționate mai sus, și anume contextul în care a fost modificat sistemul electoral și în care a fost creată Comisia, modul de adoptare a Regulamentului Comisiei, în societate deja persistă o doză de neîncredere în activitatea acestei Comisii. Din acest motiv, cerința de transparență și profesionalism este și mai înaltă pentru activitatea Comisiei. În caz contrar, se vor confirma suspiciunile că aceasta a fost creată pentru beneficiul partidelor care au votat modificarea sistemului electoral.

Având în vedere cele menționate mai sus, precum și importanța și impactul deciziilor adoptate de această Comisie, dar și termenii foarte restrânși de activitate a Comisiei, solicităm Comisiei pentru constituirea circumscripțiilor uninominale și Cancelariei de Stat:

1. Publicarea în regim de urgență a proceselor-verbale ale tuturor ședințelor Comisiei pe pagina web a Cancelariei de Stat și a oricăror alte informații care țin de activitatea Comisiei;
2. Consultarea publică a proiectului de hotărâre privind constituirea circumscripțiilor uninominale, prin publicarea unui anunț pentru depunerea comentariilor la proiectul de hotărâre înainte de adoptarea acesteia și alocarea unui termen rezonabil de depunere a comentariilor;
3. Publicarea sintezei comentariilor și obiecțiilor potrivit legislației privind transparența decizională.

SEMNETARI:

1. Asociația „AssoMoldave”, Roma, Republica Italia
2. Asociația „Baștina - Comunitatea Cetățenilor Moldoveni și nu numai”, Padova, Republica Italia
3. Asociația „Dacia”, Venezia, Republica Italia
4. Asociația „Gente Moldava”, Venezia, Republica Italia
5. Asociația de Voluntariat moldo-italiană „Renașterea”, Parma, Republica Italiană
6. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT)
7. Asociația Pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)
8. Asociația Promo-LEX
9. CPR-Moldova
10. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
11. Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare
12. Comunitatea basarabenilor din Irlanda „Moldova Vision”, Dublin, Irlanda
13. Institutul de Politici Publice (IPP)
14. Transparency International-Moldova